Tweede Jaargang. Nr 29. 30 cent. per nummer Zondag 15 Juli 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANKONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

DE PACHTWET

Hoe de Vl. Nationalisten trouw bleven aan hunne beloften ten voordeele van den Landbouw, Vlaamsch Nationale nijverheid!

Hoe de Staatskatholieken en Liberalen en vooral de Boerenbonders meer dan eens de landbouwers in den steek lieten!

DE PACHTWET.

Hoever staat het nu, met de Pachtwet.

De Pachtwet is er nog niet!

De uiteenzetting die volgt zal den lezer er meêbekend maken hoe de Pachtwet nog slechts de tweede statie van haren lijdensweg heeft doorgemaakt.

1. Eene wet wordt gestemd door de Kamer;

2. Dan moet die wet naar den Senaat en als deze er iets aan verandert, moet de wet opnieuw naar de Kamer;

3. Stemt de Kamer niet juist hetzelfde van hetgeen de Senaat gestemd heeft, dan moet de wet opnieuw naar de Senaat;

4. Stemt de Senaat niet juist hetzelfde van hetgeen de Kamer gestemd heeft, dan moet de wet opnieuw naar de Kamer;

5. Wat de Kamer dan de derde maal stemt wordt wet, nadat de Koning de wet onderteekent (wat hij ook mag weigeren te doen) en den tekst verschijnt in het Staatsblad.

Er moet nu ook opgemerkt worden dat Kamer en Senaat vooraleer ze de gestemde teksten naar mekaar sturen er zelf eerst tweemaal, éénmaal in eerste lezing en éénmaal in tweede lezing moet over stemmen.

De bespreking over de Pachtwet in openbare zitting der Kamer ving aan op 17 November 1926 en eindigde op 5 Mei 1927, datum waarop de wet naar den Senaat werd gestuurd.

Zoo geraakte de Pachtwet de eerste statie door van haren lijdensweg.

Hier begon de bespreking op 9 November 1927 en eindigde op 13 December 1927. Daar de Senaat veranderingen had toegebracht aan den tekst der Kamer zoo werd de wet opnieuw naar de Kamer verzonden en had de Pachtwet de tweede statie van haren lijdensweg doorgemaakt.

Nu zal de wet opnieuw naar den Senaat moeten verzonden worden en is het heel goed mogelijk dat de Senaat ze na bespreking opnieuw naar de Kamer zal verzenden.

Alhoewel sinds 13 December 1927 opnieuw naar de Kamer verzonden werd de Pachtwet, einde Juni 1928, nog altijd niet opnieuw door de Kamer besproken.

EEN WOORD OVER HET INDIENEN DER PACHTWETVOORSTELLEN

I. — De Boerenbond.

Wetsvoorstel ingediend door Van Dievoet over pacht en jacht op 19 Januari 1921.

Meer dan 20 maal stond De Clercq recht in de Kamer om dit voorstel te doen bespreken. Van Dievoet zweeg.

II. — De Vlaamsche Nationalisten.

Wetsvoorstel ingediend door De Clercq over pachtduur, pachtprijs en jachtrecht op 5 Juni 1924.

Daar de Kamer in 1925 ontbonden werd, vervielen deze wetsvoorstellen en moesten ze opnieuw ingediend worden.

Op 2 Juli 1925 diende De Clercq opnieuw zijn voorstel in.

Op 24 Juli 1925 diende de Regeering van katholieken en socialisten ook een voorstel in.

DE BOERENBONDERS DIENDEN GEEN VOORSTEL MEER IN.

HET LOT DER WETSVOORSTELLEN VOOR 1925.

Vóór de ontbinding der Kamers in 1925 werden de wetsvoorstellen Van Dievoet en dit van De Clercq in de middenafdeeling besproken.

Deze middenafdeeling bestond uit 5 katholieken en 2 socialisten.

Het voorstel De Clercq werd er met algemeene stemmen verworpen.

HET LOT DER WETSVOORSTELLEN NA DE VERKIEZING VAN 1925.

I. — DE INGEDIENDE WETSVOORSTELLEN.

De Regeering diende een wetsontwerp in, doch in dit wetsontwerp werd geen woord gerept over de pachtprijzen of jachtrecht.

De Boerenbond verklaarde zich neêr te leggen bij het wetsontwerp der Regeering en liet dus de regeling van het jachtrecht vallen.

De Clercq diende opnieuw het wetsvoorstel der Vl. Nationalisten in, waarvan hieronder de korte inhoud:

Het voorstel De Clercq.

1. — **Duur:** A. 1e opstel: zes jaar voor min dan 1 Hectaar, negen jaar voor meer dan 1 Hectaar.

Na raadpleging van enkele landbouwersgroepeeringen, werd de duur voor alle verhuringen NEGEN JAAR en liet De Clercq na 1925 de ZES JAAR vallen en bracht den duurtijd voor alle perceelen op negen jaar.

B. Voor verhuring van goederen behoorende aan Staat, provincie, gemeente of openbare besturen: NEGEN en VIJFTIEN jaar.

2. — **In geval van verkoop.** De termijnen worden tot 2/3 bekort.

De nieuwe eigenaar betaalt als vergoeding aan den huurder 1/3 van den huurprijs van den termijn die wegvalt.

3. — **Opzeg.** Schriftelijken opzeg door den huurder één jaar op voorhand, door den eigenaar twee jaar op voorhand.

Zonder opzeg herbegint de pacht aan dezelfde voorwaarden als vroeger.

4. — **Pachtprijs.** Deze zal vastgesteld worden door een door de wet voorziene pachtcommissie samengesteld uit twee verhuurders, twee huurders, een landbouwkundige.

Ook pachtkommissie van beroep.

5. — **Voortverhuring.** De huurder heeft het recht zijn pacht af te staan of voort te verhuren.

6. — **Boomen.** Het is den eigenaar verboden boomen te planten zonder toestemming van den huurder. De snoei behoort aan den huurder.

7. — **Jachtrecht.** De huurder heeft het jachtrecht op de gehuurde goederen.

Konijnen mogen ten allen tijde ook met vuurwapens onschadelijk gemaakt worden.

II. — DE BESPREKING DER WETSVOORSTELLEN.

A. — In de afdeelingen.

In de afdeelingen verklaarde De Clercq den pachtduur van 9 jaar uit te breiden tot alle landverhuringen.

Het wetsvoorstel der Regeering werd aangenomen in 3 afdeelingen en verworpen in de 3 andere.

Als verslaggevers werden aangeduid: Huart, Mathieu en Lepage, socialisten; De Keersmaeckers, Maenhout, Van Dievoet, boerenbonders; Brunet, Voorzitter.

zZoodat de middenafdeeling die nu op hare beurt de twee wetsvoorstellen moest bespreken in meerderheid socialist was.

B. — In de middenafdeeling.

Van het voorstel De Clercq werd er aangenomen met 4 stemmen (socialisten) tegen 3 (Boerenbonders):

1. Den pachttermijn van 9 jaar;

2. den opzeg van 2 jaar voor den eigenaar, van 1 jaar voor den huurder.

Met algemeene stemmen (socialisten en boerenbonders) schoof de middenafdeeling van kant uit het wetsvoorstel De Clercq:

1. De bekorting der termijnen, in geval van verkoop, tot de 2/3 van den duur;

2. De vaststelling van de huurprijzen door eene pachtkommissie;

3. Het recht van de pacht af te staan en voort te verhuren;

4. Het verbod voor den eigenaar van boomen te planten;

5. Het toekennen van den snoei aan den huurder;

6. Het jachtrecht en het recht van verdelging der konijnen door den huurder: De bespreking ervan in de Kamer werd bekampt door de socialisten Carlier en Mathieu.

C. — De Pachtwet in de Kamer.

Eerste lezing.

Amendement De Clercq Van op den Bosch:

Verkoop van den grond breekt de pacht niet, doch voorstel van bekorting van den pachtduur tot op 2/3 met vergoeding van den pachtprijs van een jaar aan den huurder.

Verworpen door de Kamer.

Amendementen De Clercq (art.4):

Het hout voortkomende van den snoei der boomen, groeiende op het verpachte goed, behoort aan den pachter.

Het is den eigenaar verboden boomen te planten op verhuurde landerijen of weilanden, tenzij met toestemming van den huurder. Deze toestemming mag nochtans niet voorzien worden in de geschreven huurceel en is in gebeurlijk geval niet bindend voor den huurder.

Verworpen door de Kamer 26/1/28.

DEN DUUR DER PACHT IN EERSTE LEZING.

1. **Amendement De Clercq** op tekst der Regeering.

Pachtduur 9 jaar (26/2/27) Parl. Ann. 528), vereenzelvigd met amendement der middensectie, ook van 9 jaar.

Verworpen 84 tegen 68 en 7 onth.

Al de Staatskatholieken, ook de Boerenbonders en bijna al de liberalen, stemden tegen.

Onder de tegenstemmers: Van Hoeck, Van Isacker, Van Schuylenbergh, Verachtert, Vergels, Vindevoghel, Allewaert, Beckers, Blavier, Brusselmans, Brutsaert, Clynmans, de Béthune, René Debruyne, De Keersmaecker, Fieuillien, Herbert, Heyman, Maenhout, Mampaeye, Ramaeckers, Marck, Poullet, Reynaert, Rombauts, Rubbens, Rutten, Sap, Theelen, Van Caenegem, Van Cauwelaert, Jan Van den Eynde, Oscar Van den Eynde, Vandevijvere, Van Dievoet.

2. **Amendement Janson** (liberaal): Pachtduur 9 jaar voor meer dan 5 Ha.

Pachtduur 3 jaar voor min dan 5 Ha.

Verworpen met 78 stemmen tegen 76 en 5 onth.

Al de staatskatholieken, ook de Boerenbonders, en enkele liberalen stemden er tegen.

3. **Amendement Carlier** (socialist): Pachtduur 6 jaar.

Verworpen met 80 stemmen tegen 75 en 5 onthoudingen.

Al de staatskatholieken ook de Boerenbonders en een aantal liberalen stemden tegen.

4. **Amendement De Clercq** ten voordeele der lange pachten voor de landbouwers van de verwoeste gewesten wordt verworpen bij zitten en opstaan.

HET OPZEGGEN DER PACHT.

1. **Amendement Chalmet-De Clercq:**

Twee jaar op voorhand door den eigenaar.

Een jaar op voorhand door den huurder.

Verworpen met 69 stemmen tegen 34 en 5 onth.

Waren aanwezig:
63 katholieken op 79
10 liberalen op 22
5 Vl. Nationalisten op 6
28 socialisten op 78
2 Communisten op 2

Al de staatskatholieken, ook de Boerenbonders, en 6 op de 10 liberalen stemden tegen.

2. **Amendement Van Dievoet:**

Twee jaar op voorhand door eigenaar en huurder.

Aangenomen bij zitten en opstaan.

DE DUUR DER PACHT

(in 2e lezing).

Nu moet er volgens het reglement van de Kamer in tweede lezing, dus eene tweede maal over de wet gestemd worden.

Ziehier de uitslagen.

1 **Pachtduur van 3 jaar.**

Verworpen met 80 stemmen tegen 67 en 4 onthoudingen.

2 **Pachtduur van 9 jaar.**

Op tekst van de middensectie uit VOORSTEL DE CLERCQ:

Aangenomen met 79 stemmen tegen 63 en 6 onthoudingen.

Stemden tegen al de staatskatholieken en Boerenbonders, alsook enkele liberalen.

Stemden voor:
4 Vl. Nationalisten,
6 liberalen,
2 communisten,
67 socialisten,

Onthielden zich:
1 Vl. Nationalist,
4 katholieken,
1 socialist.

Overeengekomen met afwezige leden.

Lieten zich verontschuldigen voor ziekte:
1 Vl. Nationalist,
2 socialisten,
1 katholiek.

Stemden o.a. tegen: Brusselmans, Brutsaert, René De Bruyne, De Keersmaecker, De Kerckhove d'Exaerde, Herbert, Heyman, Mampaey Ramaeckers, Reynaert, Rombauts, Rubbens, Van Cauwelaert, Vandevijvere, Van Dievoet, Van Hoeck, Van Isacker, Van Schuylenbergh, Verachtert, Vergels.

Jan Van den Eynde was afwezig, doch zou tegengestemd hebben, daar hij overeengekomen was met Th. De Backer.

HET OPZEGGEN DER PACHT.

(in 2e lezing)).

1. **Amendement der middenafdeeling**

De pachter (huurder) mag opzeggen bij het verstrijken van het derde en zesde jaar.

Verworpen met 67 stemmen tegen 65 stemmen en 5 onthoudingen.

Al de staatskatholieken, ook de Boerenbonders, alsmede de liberalen en een socialist stemden tegen.

Waren aanwezig:
11 liberalen op 22,
59 katholieken op 79,
5 Vl. Nationaliten op6,
2 communisten op 2,
59 socialisten op 78.

Lieten zich verontschuldigen voor ziekte:
1 katholiek,
1 Vl. Nationalist,
2 socialisten.

Al de Boerenbonders hooger vernoemd stemden tegen.

JACHTRECHT

Op 3 Februari 1927 vraagt De Clercq dat er zou gestemd worden over zijn voorstel betrekkelijk het jachtrecht.

M. Van Dievoet wil van de bespreking of stemming niet hooren.

M. Baels zegt: «Binnen enkele dagen zal de Regeering hierover zelf een wetsvoorstel neerleggen.

Tot heden niets gehoord of gezien, tenzij eene nieuwe belofte dat de kastellheer de Kerckhove d'Exaerde in naam van de staatskatholieke en de Boerenbonders een wetsvoorstel over de jacht zou neerleggen!

't Zal entwat zijn!

De stemming over het geheel der wet.

De wet werd aangenomen met 77 stemmen (6 Vl. Nationalisten en 71 socialisten),

tegen 7 stemmen (de liberalen Buyl, Briart, Cocq, Desaegher, Lemonnier, Max, Pater).

en 62 onthoudingen waaronder al de staatskatholieken met de Boerenbonders en de rest der liberalen.

De Boerenbonders zijn dus onverschillig aan de Pachtwet daar den duur van 9 jaar, tegen hunne goesting, is gestemd.

DE PACHTWET IN DEN SENAAT.

De Senaat stemde den duur van 9 jaar af en bracht enkele andere veranderinge n toe aan de pachtwet.

Zoo komt het voorstel opnieuw voor de Kamer.

De heer Van Dievoet maakte een nieuw verslag op.

(Zie artikel De Clercq hierover in «De Werkman» nr van Juni).

Verschillende malen stelden, tijdens de maand Juni 1928, De Clercq en de socialisten voor de pachtwet op de dagorde te brengen.

Elke maal stemden al de staatskatholieken, ook de Boerenbonders, alsmede de liberalen er tegen.

De militaire wet moet vóór gaan. Zoodat er groot gevaar loopt dat de pachtwet niet vóór Nieuwjaar besproken wordt.

EN NU?

De pachtwet heeft op zijn minst nog twee staties van den lijdensweg door te maken.

Daar de meerderheid van stemmen over de hoofdpunten: duur der pacht en opzeg, maar zeer gering is, zoo wordt de drang naar spoedige bespreking en oplossing zeer bemoeilijkt.

Enzulks is hoofdzakelijk de schuld der Bonderbonders.

Van de katholieke behoudsgezinden en liberalen is het geweten dat zij tegen de Pachtwet met langen termijn zijn.

Doch de Boerenbonders, die zich opwerpen als de verdedigers der landbouwers, weten genoeg dat de overgrote meerderheid den langen pachttermijn wenscht en stemmen er tegen, omde groote eigenaars en kasteelheeren plezier te doen.

Daardoor brengen zij de pachtwet in gevaar en geven er allen schijn aan dat zij liever geen pachtwet hebben dan er eene met een duur van negen jaar.

Indien zij voor de negen jaar hadden gestemd dan zou de wet er door gegaan zijn niet met enkele stemmen meerderheid, doch met eene meerderheid van minstens zestig stemmen en zouden de tegenstrevers er zich bij neergelegd hebben.

Doch nu speculeeren de tegenstrevers er op dat die enkele stemmen meerderheid nog kunnen verminderen en trachten zij tijd te winnen.

De Boerenbonders spelen nogmaals de knechten der anti-volksche Regeering!

EERST de militaire wet, de oorlogswet, de bloedwet en DAARNA de pachtwet!

Liever geen pachtwet dan de negen jaar! zoo spreken en handelen zij!

Heeren Van Dievoet, Jan Van den Eynde, Vergels, Poullet, Debruyne René, Catteeuw, Baels, Brusselmans, Goetgebuer, Vandevijvere, Sap. Allewaert, Brutsaert, de Béthune, Van Schuylenbergh, Vindevoghel, Maenhout, Raemdonck, Heyman, Herbert, Rubbens, Ramaeckers, Van Caenegem, Blavier, Theelen, Rutten, Beckers, Van Cauwelaert, De Kerckhove, Marck, Mampaey, Van Isacker, De Keersmaecker, Verachtert, Rombauts, Van Hoeck,

Gij weet wat de landbouwers willen!

Gij weet dat de landbouw eene Vlaamsche nijverheid is!

Doch gij houdt het liever met de anti-volksche, anti-Vlaamsche Regeering!

Geeft rekening!

VLAAMSCH BLOED

of de taal van het gezond verstand en van het recht.

Als er bij 't leger maar in één taal mag gekommandeerd worden, waarom dan niet in de taal der meerderheid, in het Vlaamsch?

Of is een Vlaming minder dan een Waal of een Franskiljon?

Is de Vlaming maar goed om ach uitgesteld te worden in vredestijd, en te kreveeren als het oorlog wordt?

Zijn ze te Brussel vergeten, dat e in den oorlog, op 100 gesneuvelden 65 Vlamingen zijn geweest tegen 35 Walen?

Het gestorte Vlaamsch bloed re lameert vandaag zijn prijs.

WEG MET HET FRANSCH KOMMANDO VOOR DE VLAMINGEN!

Weg met den langen, verfransch en militairen diensttijd!

Weg met de Waalsch-franskiljonsche bezetting in Vlaanderen!

De Vlamingen vragen den zesmaandendienst, Vlaamsche divisies, en Vlaamsch kommando.

De Vlamingen vragen en eischen hun recht.

DAT JASPAR, DE BROQUEVILLE EN F. VAN CAUWELAERT HET WETEN !!!

De zweep van Jaspar

Het staat nu meer en meer vast dat de Regeering alles zal aanwenden wat in hare macht is om de Legerontwerpen der Regeering vóór het parlementair verlof te doen bespreken en te doen stemmen.

De Regeering zegt aan wie het maar hooren wil dat zij hare meerderheid vast in handen heeft en dat die meerderheid doen zal wat van haar wordt geëischt.

Wij gelooven wat de Regeering zegt. Hare meerderheid is samengesteld voor een groot gedeelte uit menschen die in de stemming der legerontwerpen de concretiseering zien hunner politieke opvattingen.

Alhoewel het andere gedeelte saamgesteld is uit de Kamerleden van den Kath. Vlaamschen Kamergroep, van wie het geweten is dat ze in den grond niet kunnen accoord gaan met de voorgestelde ontwerpen, kunnen w' er geen oogenblik aan twijfelen of geen van alle, met zoovelen ze zijn, zal den moed hebben zich schrap te zetten tegen de anti-volksche en anti-Vlaamsche eischen der Regeering.

Integendeel. Onder deze die de voorstellen der oppositie, om eerst de pachtwet- en de amnestievoorstellen te bespreken, met «furia» hebben bestreden vinden we de namen der leden van dien groep, over wien Dr Vandeperre zaliger in 1923, in «De Standaard» eens schreef dat zij samengesteld is o.a. uit strijders (?) en meêloopers, uit hyperpatriotten en volksgezinden en ook uit leden wier belangloosheid niet altijd den doorslag geeft in hunne handelwijze.

Het is nochtans meer dan eens gezegd geweest en wij zullen het blijven herhalen, dat acht vertegenwoordigers van dezen groep, in de Kamers, bij machte zijn deze en voor het volk in het algemeen en voor het Vlaamsche volk in het bijzonder zoo noodlottige wetsontwerpen te doen schipbreuk lijden.

Doch van den anderen kant moet het vastgesteld worden dat er niet alleen geen acht, doch zelfs geen enkel zal te vinden zijn, die onafhankelijkszin genoeg bezit om zich schrap te zetten tegenover de eischen der financiersregeering.

Wij zouden niet beter vragen dan dat de heeren Van Isacker, Vergels, Van Dievoet, Theelen, Van Caeneghem, Van Cauwelaert, Catteeuw, Allewaert en andere ons en tevens Jaspar zouden logenstraffen.

Doch wij zijn er op voorhand zeker van dat zulks niet zal gebeuren. Het komt ons voor — en de gelegenheid wordt ons wel eens geboden om zulks te bewijzen — dat de reeks van deze, wier belangloosheid niet altijd den doorslag geeft in hunne handelwijze, zooals Dr Vandeperre het zoo goed zei, van langs om grooter wordt.

En of de Kath. Vlaamschen Landsbond nu ook moties stemme waarin o.a. voorkomt: «rekening houdende met de in het land bestaande wensch naar verkorting van diensttijd, komt tot het besluit: dat de duur van den diensttijd tot zes maanden kan en dient verminderd worden enz....; beschouwt vooral de gewestelijke indeeling en de eentalige opleiding als zijnde van het grootste nut bij de Legerhervorming en eischt deze op als zijnde een onaanvechtbaar recht onzer Vlaamsche soldaten en de eenige oplossing welke voorgoed gedaan zal maken met den ouden slenter en den taaltwist».

Dat alles is water gieten door een vat zonder bodem, want wij kunnen reeds voorzien dat de zware trekpaarden van de Kath. Vl. Kamergroep niettegenstaande ze juist het tegenovergestelde zullen helpen verwezenlijken van hoogergestelde wenschen, binnen een paar maand, tijdens het kongres, door diezelfde landsbond als de gepatenteerde verdedigers van het Vl. Volk zullen toegejuicht worden.

Tenzij... maar neen! in de eventualiteit die ik wilde voorbrengen is reeds voorzien!

Want wie belet Dr Rombauts verder op te treden?

Waar blijft het verzet van Eerw. Pater Valerius Glaes?

Of verkiest hij liever niet naar Wallonië te verhuizen?

En de achtbare heer Bauweraerts?

Hoe komt het toch dat juist op het critische oogenblik de Kath. Vl. Landsbond, die anders zoo gemakkelijk de kolommen van «De Standaard» vult met zijne stoute wenschen, nn opeens niets meer te zeggen, noch te dreigen heeft!

Heeft ook de zweep van Jaspar daar boven de hoofden geklakt?

Of heeft Jaspar ze doen klakken door zijn lijfeigene uit de Kath. Vl. Kamergroep?

Er komt wel eens een dag dat over dit alles klaarheid zal verstrekt worden.

STAF DE CLERCQ.

Vlaamsche Boeren
IN FRANKRIJK

Degenen die van voor, of korts na den oorlog, zijn gaan boeren in de goede streken van Frankrijk, tot zelfs 200 Km. over Parijs, en die centen genoeg hadden om een hof te koopen, ofwel te pachten met overname, zijn niet te beklagen. Zij hebben over het algemeen een goede stuiver van kant gestoken, om, zooals er reeds enkele gedaan hebben, als zij oud worden, op hun gemak te komen rentenieren in Vlaanderen.

Over deze Vlaamsche boeren hebben wij het niet, maar wij willen hier in 't bijzonder spreken, over zooveel Vlamingen die zijn gaan «kasteleinboeren» in de slechte streken van Frankrijk.

Ziehier hoe dat gaat: Bijzonderlijk zijn het menschen uit het Westen van alle soorten van beroepen: timmermans, metsers die kunnen boeren enz., die door het heropbouwingswerk enkele briefjes van duizend hebben kunnen aan den kant steken. Maar het werk is beginnen verflauwen, ze zagen ze hun centjes minderen, ze zouden niet graag naar het fabriek gegaan zijn, omdat zulks voor hen een beetje te gemeen scheen, en op een zekere dag besloten ze, aangelokt door een bedrieglijke aankondiging in een of andere gazet den grooten sprong wagen; Gaan boeren naar Frankrijk!

Boeren naar Frankrijk, dat tooverwoord, dat zoovelen sinds lang boven hun slapen en werken voelden zweven.

Ze meenden dat 't uit was met de vraag: Wat zulen wij met onze talrijke zonen en dochters aanvangen. Ze zouden geld gaan winnen lijk hooi!

Geld hadden ze natuurlijk niet genoeg om zoo maar een hofstede te pachten, machinerij en beesten over te nemen, maar dat was niets, ze zouden helfteboeren, en zonder veel geld te riskeeren, een dikke beurs 't hoope krijgen. Wij gaan op een hof van 60 Hectaren dat maakt 30 Hectaren voor ons zegden de menschen! Bilaas zoo leeren de ketters maar zij dolen!

Even de aankondiging in de gazet gelezen, en zonder er maar lange op te slapen, is vader, of in sommige gevallen de stoutste en de slimste van de 3-4 jonge huishoudens die gaan tegare boeren, met het adres van uit de gazet in den zak, naar het huis van mijnheer de agent in hofsteden in Frankrijk getrokken. Mijnheer de agent is in de meeste gevallen, een kerel die zou moeten gefusiljeerd worden, een gemeene dief en bedrieger, de schamele menschen die erdoor bedrogen geworden zijn, hebben mij de fijnste staaljes daarvan verteld.

En zoo, voor dat de brave, eerlijke, niets kwaads vermoedende kandidaatkasteleinboer, halvelinge zijn historie uiteen gedaan heeft, weet de agent reeds door allerlei behendig gestelde vragen, hoeveel centjes de man wel bezit; verzekert hem zijn best te doen om een goed hof te vinden; 't zal moeilijk gaan, zegt hij, want er zetten drie ja vier liefhebbers voor een doeninge, maar: ge ziet er verstandig en werkzaam uit, en ik zal mijn beste doen voor u.

De makelaar zal ook maar 20 fr. kommissie per Hectare aanveerden in geval van akkoord en met vele komplimenten en leugens wordt dan de dag vastgesteld waarop het boertje met den agent naar het hof ginder in Frankrijk zullen reizen.

Op den dag der reize, zijn er soms nog vier-vijf andere liefhebbers, die medegaan, dat verwekt bij hen de gedachte, dat allen naar dezelfde post gaan zien, en men kan raden dat de eene zijn zaken niet aan den neus van de andere gaat hangen, ja, zelfs, bestaat er onderling wantrouwen en zulks is natuurlijk bij den agent uiterst welkom, omdat alzoo zijn valsch spel nooit uitkomt, eer het voor die brave menschen te laat is.

Zoo stappen zij ginder ver, van den trein af, met voortdurende angst en zorge, voor hunne brieventesch waar de bankbriefjes in zitten die ze in 't zweet van jaren werken vergaard hebben.

Bij den franschen notaris waar ze geleid worden, is men zoo vriendelijk als 't maar kan, men wordt getrakteerd op «ne goeien» en met veel vriendelijke fransche komplimenten in een auto geduwd, om naar de hoeven te gaan zien.

De makelaar vervlaamscht de spreuken van den notaris, en toont zich buitengewoon geestig, hij doet zijn slachtoffers eens goed lachen. Ze zullen wel de tijd hebben, later, als zij zullen in 't ongeluk zitten, om hen te vervloeken en te verwenschen.

Natuurlijk worden enkel de schoonste stukken land getoond. Dat de hof vuil ligt en de vruchten niets beteekenen en dat de beesten zoo mager staan als 't hout van een galge, dat is volgens den franschen notaris, omdat de boer die er vroeger woonde, een luiaard en een dronkaard was. Onder allerlei voorwendsels wordt het aan de nieuw aankomenden belet te spreken mét de oude bewoners, zelfs als het Vlamingen zijn. De auto tuft nog wat verder naar een andere doening, en zoo voorts, tot het tijd wordt om terug te keeren want de trein wacht niet! De indruk dien de nieuwe boeren opgedaan hebben bij het zien van al die vuilheid is natuurlijk zeer slecht.

Maar, eens in 't huis van den notaris gekomen, begint de groote slag. Deze ziet de boertjes een paar goeië op, belooft hun dat het hof, zoo zij akkoord willen maken, geheel in orde zal gesteld zijn, dat de propertaris nen eerste brave mensch is, die niet beter vraagt dan een sterke boer en sterke vruchten en beesten op zijn hof te hebben.

Alles was van te voren bedisseld. De notaris die door den makelaar op de hoogte gesteld was van wat de sukkelaars bezitten, samen met de toezieners die op de domheid der eigenaars en op het zweet der boeren zich vet mesten, maakt een prijs die juist komt aan wat de man kan betalen en steekt hem navolgens zijn beurs op een hof van 35 — 60 — 80 of 100 Hectaren.

En ziedaar, bedwelmd door drank en komplimenten, en van een andere kant wetende dat, zoo hij niet kan boeren in Frankrijk, de toekomst voor hem een duister vraagpunt zijn zal, laat de arme Vlaming zich vangen, teekent het akkoord, betaalt zijn deel in beesten en voorraad, het kommissieloon van den agent, «blokeert» daarbij nog een som als waarborg, en trekt weer naar huis, met het vreeselijke vermoeden, dat eilaas maar al te waar is, dat hij schandelijk bedrogen is!

't Huis gekomen zwijgt hij die pijnlijke gedachte om zaging en vraging te voorkomen.

Enkele dagen nadien komt de Vlaamsche familie af. Bij het zien van al die vuilheid, die zij niet eens kunnen vermoeden hadden, kunnen zij moeilijk hun tranen weerhouden!

Het is echter te laat. Hun centjes zijn gaan vliegen, en ze mogen werken en beulen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, gaandeweg zien zij zich verarmen, om ten slotte ellendig te leven en droog brood te mogen eten!

* * *

Lezer, schijnt U dit alles niet ongelooflijk ?

Die het niet gezien heeft kan het niet gelooven, maar als ik u hierna zal uiteendoen hoe dat boeren daar bestaat, zult gij geen moeite meer hebben om het te begrijpen.

Men moet namelijk weten, dat het land daar uitgeput en verwaarloosd ligt, de franschen doen ginder maar een oogst in vier jaar op hetzelfde stuk land, vetten is er onbekend, de vruchten staan zoo mager als Job, de haver met de krabbe tegen den grond, de tarwe een voet hoog en alles zoo schraal als het Noorden. Op een hof van 60 Ha. zijn er soms vijftien Ha. en meer hagen en kanten en allerlei bucht.

Boomen staan er rond gezaaid. De hagen zijn in geen 1000 jaar meer gekuischt geweest en ze zijn tot 4 en 5 meter dik doorgroeid met bramen.

De beesten staan hontemager. Ze moeten hun aas gaan zoeken in de braakliggende velden, waar er niets dan spichtig gras op groeit. 's Avonds als ze binnen komen krijgen ze een armvol hooi en een paar winterpatatten en 't is afgeloopen!

Daarmee moeten de ossen ploegen. Ze liggen soms met twee drie koppels aan een ploeg en vallen dikwijls 't halven de vore stil van flauwte.

Met aanhoudend te vragen en te pramen, weet ik een Vlaamsche boer, omdat hij met die ossen zijn geduld verloor en er een bijna doodsloeg omdat hij weigerde te werken, die paarden gekregen heeft om zijn land te labeuren, welnu, van gansch het lastig seizoen, hebben zijn paarden nog geen enkele schep haver gezien! ik laat staan er een geëten.

Ik ben op een hof geweest, waar er een vijftien koeien op zijn, die menschen hebben nog geen liter melk te weke en eten margarine, als zij er nog maar hebben!

De kalvers moeten immers zuigen tot zij haaste ne man hoog zijn, en die koeien willen zich nooit laten melken.

Het is het gebruik, dat op ieder hof een melkkoe zij voor het gebruik van den boer, maar nog eens worden het meerendeel dier sukkelaars, daarin schandelijk bedrogen en stopt men hen een koe in de hand, die zij duur betalen en die opvreet van de tering en geen druppel melk geeft, zoo komt het dat toestanden bestaan zooals mij persoonlijk, de meid van een grooteigenaar zegde, sprekende van Vlaamsche boeren die op een hof van haren meester zitten: «Die menschen hebben gewerkt gelijk de leeuwen van 's morgens tiêlijk tot 's avonds laat. Ze boeren hier de beste van heel de streke. Nooit heb ik naarstige en propere menschen als deze gekend. **Het moet hier voor hen treurig zijn, want zij hebben al veel van hun geld opgeëten».** Gaat dan helfteboeren in Frankrijk, om eerst bedrogen en bestolen te zijn door agenten en notarissen, en dan bij hard werken en wroeten van 's morgens tot 's avonds, Zondag, wekedag gelijk, de rest van uw centen op te eten !

Ik ben op een hof geweest van 100 Hectaren, op lang vragen van den boer heeft de eigenaar voor een jaar alles te vetten 600 Kg. nitraten en 50 zakken thomasslakken gegeven!!

* * *

De oorzaak van het mager boeren is, dat de eigenaars zelf maar magere heeren zijn, en dat dan nog tusschen boer en heer een regisseur of toeziener zit die als een echte bloedzuiger allebei uitzuigt.

Voeg daarbij dat de heeren over het algemeen van oude, edele afkomst, de manier van werken van hunne voorouders van over 1000 jaar willen toepassen.

Van een dier heeren, een afstammeling van een oud vermaard geslacht van wiens voorzaten, in den slag der Gulden sporen gesneuveld zijn, moest ik sinds 3 maanden reeds 1400 fr. hebben. Welnu de lezer beelde zich in dat ik hem met alle mogelijke dreigementen heb moeten lastig vallen om mijn geld te krijgen, en ik ben zeker dat hij het dan nog uit den eenen of anderen boer zijn rug heeft genepen!

Trek dan daaruit het volgende: Als de heer, grondeigenaar (?!?) geen 1400 fr. in zijn kot heeft gedurende 3 maanden, hoe vet het dan moet gesteld zijn met zijn helfteboer !!!

En moet ik een staaltje geven van de opvattingen dier edele heeren en dames? Een van die helfteboeren die ik bezocht heb, een eerlijke en werkzame kerel die samen met twee schoonbroeders en hun familie op een hof zitten waar ik hun een bezoek heb gebracht, echte Vlaamsche nationalisten, vertelde mij het volgende :

Hun eigenares is een burggravin, maar zij is met geen tang aan te grijpen! Toen zij daar in den beginne waren en er een gans of een zwijnejong ziek was, wilde die propere burggravin, dat die brave menschen dat zwijntje of die gans meêpakten in hun bed !

Toen onze Vlaamsche boeren op dat hooren, omtrent omver vielen van verschot, en weigerden zulks te doen, zegde de burggravin hun heel serieus: «Als er bij mij zoo een beestje ziek is, **neem ik dat OOK mee in mijn bed!!!»**

Moet er geen zand zijn?

Daarom brave menschen uit Vlaanderen overweegt goed wat gij gaat doen als gij u bereidt om naar die streken van midden-Frankrijk te trekken.

De Vlaamsche menschen die ginder zitten hebben mij gebeden alarm te schreeuwen opdat niemand meer zich alzoo zou laten bedriegen.

Weest op uwe hoede; zwicht u van die leugenachtige voorstellingen van kerels die moeten vet worden, met de schamele centen die zij u ontstelen; nog eens let op! Let op!

Richard Verhaverbeke.

Rond 't Parlement

Baas en knecht.

Van Isacker is het hart in !

Het marcheert niet naar zijn goesting.

De baas Jaspar is zenuwachtig. En dat doet de brave knecht groote pijn aan. Ge moest hem zien met een verloren gezicht rondloopen in de Kamer. En wanneer hij Jaspar voorbij moet, is zijn gezicht werkelijk komisch. Het schijnt volgende gevoelens uit te drukken: «Och, beste meester Jaspar, kon ik er toch maar iets aan doen! Zie mij aan, hoe bedroefd ik ben. Zie ook hoe braafjes, mijn vrienden en ik zijn! En gij zult het toch onthouden nietwaar, Mijnheer de Minister, dat bijzonderlijk ik, de trouwe knecht ben geweest?»

Vlaamsche solidariteit.

Dinsdag acht dagen interpelleerden onze vrienden De Backer en Van op den Bosch den heer Minister van Spoorwegen over de achteruitzetting der Vlamingen in de besturen van Spoor, P.T.T. en Z. Meent ge dat de zware trekpaarden van het Vlaamsch-Belgicisme hierin tusschenkwamen? Ge zijt er wel mee! Jaspar was er niet, dus was Van Isacker waar Jaspar was. Twee, drie Vl. Belgicisten kwamen nu en dan eens hunnen neus vertoonen in de zittingszaal en Blavier riskeerde het zich eens den spot te drijven — in eene korte onderbreking — met de Vlaamsche eischen door De Backer voorgebracht. Maar wanneer zij er bij waren dan was het op het oogenblik dat de zolen moesten gelikt worden van den Vlaamschhater Jaspar!

De heeren De Backer en Van op den Bosch hadden een dagorde ingediend vragende dat :

1. de kwestie Buskens en Doms zou opgelost worden;
2. dat er tot eene nieuwe rangschikking naar de thans van toepassing zijnde regels zou overgegaan worden;
3. dat de minister de noodige maatregelen zou treffen om o.a. in de centrale diensten der N.M. van Spoorwegen de taalwet te doen naleven».

Seffens was Vandevijvere gesteund door zijne kwistenbiebels er bij om tegen de dagorde onzer vrienden, de dagorde van vertrouwen in de Regeering in te dienen, wat dus in andere woorden wil zeggen:

«Wij, zware trekpaarden van het Vlaamsch-Belgicisme met name Vandevijvere, Poullet, Blavier, René De Bruyne, Vergels, Van Dievoet, Van Schuylenbergh, Rubbens en andere vinden dat de Regeering waardig is van ons volle vertrouwen in Vlaamsche aangelegenheden».

Fiere kleppers niet waar?

Ook een trekpaard.

Kent gij Vergels?

Neen! Nooit over hooren spreken?

Wel het is de vent die eenigen tijd geleden, in naam der kristene democraten, eene akte van onderdanigheid aan de financiersregeering mocht aflezen in de Kamer. Niemand was te vinden om het karweitje te doen. Gelukkig was Vergels er! Gelukkig!

't Was ook de solo-slim die tot De Backer riep, toen deze beweerde dat eene taalwet zonder sancties van geen tel was, dat hij maar moest sancties voorstellen.

De sul! Hij heeft reeds vergeten dat hij en zijne vrienden, nogmaals om aan de Regeering te behagen, die sancties voorgesteld in de Kamer door den Vl. Nationalist Borginon, hebben verworpen!

Kent gij nu Vergels?

Alle ware Vlamingen abonneeren zich op ons blad

E. H. Verschaeve

legde den eersten steen voor Vlaanderens IJzergedenkteeken

7e Juli was een heuglijke dag op de werf van het Heldenhulde-monument te Diksmuide. Sinds den vroegen morgen wapperde daar de leeuwenvlag !

Koortsachtig had men, in de laatste tijden, aan de grondvesten gewerkt. In den beginne liep het niet al te vlot van stapel; de ondergrond immers, was nog ongeschikter dan eerst werd voorzien. Doch het moest vooruit!... 19 Oogst naderde en dit jaar — het was besloten — zouden de Bedevaarders het monument uit den grond zien rijzen.

Eindelijk waren de 85 betonpalen ingeheid, was de zware betonplaat van 1 meter dikte gegoten en... kon de eerste steen gelegd worden.

E. H. Cyriel Verschaeve, onze groote dichter, die tijdens den oorlog de geestelijke Vader en raadsman was van onze Vlaamsche jongens waarvan er zoovelen zouden sneuvelen, had het aanvaard de eerste steen te leggen van het monument ter hunner gedachtenis, door het dankbare Vlaanderen opgericht en, zonderling toeval, dit gebeurde op Sint Cyrillusdag, naamfeest van Vlaanderen's grooten en geliefden Priester-dichter.

Geen uiterlijke plechtigheden! Maar ..... welk plechtig oogenblik wanneer Verschaeve daar in allen eenvoud, tusschen enkele werklieden, den eersten steen inmetselt en gaat inwijden.

Een frissche morgendwind waait over de IJzervlakte. Het groen, de bloemen, de planten, de struiken van de IJzerboorden wuiven heen en weer als zegepalmen. De zonne lacht. De blijde, blanke wolken varen statig aan den hemel voorbij. De Wind, de vrije IJzerwind, zet de zwarte leeuw op 't gulden veld aan 't dansen...

Het is een onvergetelijk oogenblik!

Daar, vlak achter den dichter, in de plooien van de leeuwenvlag staat nog het voorloopige, nederige houten IJzermonument, de zerk van Heldenhulde op dewelke Verschaeve's onvergetelijke verzen prijken :

«Hier liggen hun lijken als zaden in [zand
Hoop op den oogst, o Vlaandrenland!»

alsmede het zoozeer geliefd en zoozeer gehate A. V. V. - V. V. K. die het in aanbouw zijnde monument vijftig meter hoog zal verheffen en als een teeken van Kristen-Vlaamsch geloof, van hoop en van liefde zal doen schitteren over de IJzervlakte.

De IJzervlakte...

Hoe ras, hoe ras schijnen de dooden, die zij in haar schoot draagt vergeten!...

Het leven, het blijde, kommerlooze leven is weer heropgebloeid aan de IJzerboorden!

Het gras der vergetelheid groeit reeds over zoovele graven van Vlaamsche helden.

Over hun graven...

Doch Vlamingen, mogen niet toelaten dat het ooit groeie over hunne nagedachtenis!

Opdat die nagedachtenis in eere worde gehouden, wordt het monument van Heldenhulde opgericht. Hij, de groote Vlaamsche dichter en denker, Verschaeve, heeft er aan gehouden, piëteitsvol den eersten steen er van in te metselen en te wijden.

HIJ zal niet vergeten!

In zijn hart staat voor eeuwig het IJzergedenkteeken opgericht.

En wij ???

Wat zullen wij, Vlamingen, doen ?

Het begonnen werk moet voltrokken.

Wat de dooden aan Vlaanderen hebben geschonken, dat zal Vlaanderen aan zijn dooden niet weigeren terug te schenken :

LIEFDE !...

Maar eene liefde die leidt tot de daad.

Hun daad was het hoogste wat men geven kon. Van ons wordt niet zooveel gevergd.

Zij gaven hun bloed, hun leven.

Vlaanderen zal niet weigeren zijn eereschuld, zijn eereplicht tegenover die dooden, ook daadwerkelijk te kwijten door het aanbrengen van duizenden steenen !

W. RAK.

KULTUUR

Onlangs nam ik op een Zaterdagavond te Rijsel den trein voor Gent. Met opzet besteeg ik een wagen met het plaatje «weekabonnenten». Achter mij sleurden vijf mannen hunne groote knapzakken binnen — twee menschen van gezetten ouderdom met tabaksap in de mondhoeken en drie jongelingen. De ouderen hadden het over duiven dewijl ze maar gedurig groote klakken bruin speeksel op den vloer lieten spatten. De jongeren spraken met bewondering over de schelmstreken van de bende van Hazebrouck. Te Moeskroen, waar een der jonge mannen dwaze praat snauwde naar een voorbijgaand meisje, verdrong heel het gezelschap, de ouderen inbegrepen, zich met spottend gezicht vóór het raam. Nu waren z'er bovenop. De drie jongens gingen dwaas door mekaar overeind op de bank liggen en met eene verregaande onbeschaamdheid kwamen de tongen los over de «teven». Van langs om meer werden de uitbraaksels smeriger en de lachbuien geweldiger. Een der ouderen, die bovendien een der jonge mannen tot zoon had, wilde zonder twijfel al de andere in dierlijkheid den loef afsteken en begon al de schunnige praktijken van zijn vroegere vrijages op te rakelen, op zoo'n manier waarbij zelfs een beest zou staan blozen. En weet ge wat die menschen antwoorden wanneer men op het verkeerde van hunne houding wijst: «Anders is er 'n ander mee weg» ofwel, een der ouderen wanneer ik mij op kristelijke principen beriep, dreef het zoo ver het gedrag der geestelijken in twijfel te treken.

Te Harelbeke stapten z'af. Ik keek verlost rond en waande me eerder in een verlaten varkenshok dan in een treincoupée. De vloer leek een vuilen speekbak.

Droef en zwaar was het in mij. Ik bedacht dat niet één wagen maar allen gevuld waren met zulke ruwe menschen. Ik bedacht dat niet één trein maar tientallen noodig waren om die stakkerds te vervoeren.

Vlamingen die het goed meenen, kent gij hun getal? Wist gij dat er in ons land duizenden zijn van dit slach en dat zulke toestanden ontstaan door het verplichte uitwijken naar den vreemde om beestenwerk te verrichten. Ik zeg verplichte uitwijken, want de Vlamingen worden verdrongen door vreemdelingen, die, beter onderlegd, hier de mooie plaatsen komen wegkapen.

Aan zulke toestanden komt alléén een einde wanneer de Vlaamsche menschen, bewust van hun recht, het den Heeren te Brussel zullen diets maken dat het gedaan is met een regiem dat er alléén op uit is, een heel volk verstoken te houden van verstandelijke ontwikkeling en bijgevolg van zedelijke en stoffelijke welvaart.

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 15 Juli, 7e Zondag na Sinxen.
Maandag 16, O. L. Vr. van Karmelusberg.
Dinsdag 17, H. Alexius. Nieuwe maan
Woensdag 18, H. Camillus de Lellis.
Donderdag 19, H. Vincentius à Paulo.
Vrijdag 20, Wijding der hoofdkerk van Brugge.
Zaterdag 21, mis van de Octaaf.

STADSNIEUWS

Het vermelden en aanteekenen waard.

't Nieuwbakken Sporenkomiteit heeft het ver gebracht met de viering der 11 Julifeesten. Wij wisten dat aanvragen om toetreding werden gezonden naar al de maatschappijen van de stad om deel te nemen aan den officieelen Belgischen optocht op 8 Juli.

Wij wilden onze nieuwsgierigheid voldoen en stonden het uur van den optocht op een welgelegen plaatsje te wachten, ten einde die krachtmonstering in oogenschouw te nemen. 't ging er immers tegen het Vlaamsch Sporenkomiteit, en zij die Burgemeester, Schepenen en alle officieele personen achter hen hebben zouden ons zeker den loef al steken. Dat wij als opkomende Nationalisten het nog zoover niet hadden kunnen brengen, kan ons toch niet ten schande strekken. We wachten dus kalm en bedaard, tot de minimalisten zouden voorbijstappen. Het uur was geslagen, 't was natuurlijk dat ze niet op tijd waren. We wachten, 't zal Iseghemsche uur zijn, en we bleven geduldig wachten. Na een half uurke trokken we ons uurwerk boven keken in de verte maar ontwaarden niets of niemand.

Nog een beetje geduld, maar altijd noch niemand. Nog een beetje!... Nog een beetje!!!... Toen we op 't einde eens gingen zien naar de vorming van die stoet, en eerst daar vernamen dat ... er ... geen stoet was bij gebrek aan toegetredene maatschappijen. We zagen onzen braven Burgervader plechtstatig wippend voorbijgaan en begrepen dan eerst waarom onze lichtstoet geen hulde mocht brengen aan den grootste van Vlaanderen strijders : Dr Borms.

Het is openlijk vastgesteld, het minimalisme dat in Iseghem het Nationalisme ging vernietigen, is niet alleen deerlijk gehavend uit den strijd gekomen, maar 't is dood, mors dood! gekeeld!

En 't is daarom dat De Mandelbode reeds begint met haar bladje te keeren.

ONS 11 JULIFEESTEN.

Zondag namiddag werd door R. K. Vr. en Meisjesbond het tooneelstuk Piaske opperbest opgevoerd. De spelers verdienen oprecht hulde. De menigte was onder den besten indruk.

Maandag avond brobbelde 't Vl. Huis en den hof van 't volk. De harmonie verlustigde de menigte en bracht een oprecht feestelijke stemming. De pintedek had ongewonen bijval.

Dinsdag avond. Van af 7 uur kwam iedereen fijn uitgedost naar de Iseghemsche burgt van Vl. Nationaal leven. 't Was algemeen reeds geweten: uit petieterige, kleinzielige politieken haat had het stadsbestuur verboden in den stoet iets mee te dragen dat hulde bracht aan den gekerkenden Dr Borms.

De Cains konden niet verkroppen, niet dulden dat de schim van hun slachtoffer verheerlijkt voor hun oogen rees.

Te 8,15 u. nam het muziekconcert aanvang. Te 9,30 u. was de lichtstoet in gereedheid en trok op het gegeven oogenblik door de stad.

Nooit of nooit is in Iseghem, en in geen honderd Iseghems erbij, zulk een prachtige lichtstoet te zien geweest. De indruk van vriend en tegenstrever was dezelfde: prachtig, oprecht schoon. Zij die waren komen zien, naar het werk van die jonge snotters, met het gedacht ze eens fijn uit te lachen, moesten bekennen dat Brusselsch lawaai tegenover onzen lichtstoet geen beteekenis had. Ze trokken er dan ook meestal druipneuzend van onder.

De lichtstoet bestond uit drie deelen: het eerste het Vlaamsch kultuurleven, met vooraan 11 Juli 1302-1928. Volgden daarop de Vlaamsche Harmonie, Vl. Toeristenbond met schitterend opschrift en Klokke Roeland, Vl. Meisjesbond met verschillende gedichten, O. L. Vr. van Vlaanderen met langs onder de spreuk: Om het verleden, om het heden zegen Vlaandren Heilige Maagd, de zerk van Heldenhulde, een hulde aan G. Benoit en E. H. Verschaeve en lichtbakken met beeldhouwkunst, schilderkunst, letterkunde, toonkunst. Als slot van dit eerste deel de groote lichtbak met als samenvattende kenspreuk «Geen rijker kroon, dan eigen schoon.

Daar tusschenin verschillende schoone voorstellingen die we aan 't persoonlijk initiatief onzer leden te danken hedden. Dienen vermeld de prachtige Vlaamsche boerkens en boerinnekens.

Het tweede gedeelte, de Vlaamsche strijd, bevatte het Vlaamsch Nationaal Verbond, de Vlaamsche Wacht, met een rijk keurvol versierde lichtbak: Hulde aan het activisme.

Volgden V.O.S. en B.V.O.S., Amnestie, Anti-militarisme en andere, met als samenvattende kenspreuk: «Vlaanderens zelfbestaan» omringd door: «Vlaamsche Hoogeschool, Vl. Leger, Ontvoogding, Welvaart. Dat alles omgeven met vermaningsspreuken en strijdleuzen.

Het derde deel bevatte «Vlaamsch bedrijf», Textiel-, Schoen-, Borstelnijverheid en als kenspreuk «Door Vlijt naar Welvaart» omgeven door Handarbeid, Geestesarbeid, Landbouw, Geldwezen. Dat alles baadde in een zee van kleurrijke verlichting en omgeven door welgekozenen slaande beteekenisvolle herinneringen aan 't gene ons volk eens was, en terug worden moet, te weten: vrij, zelfstandig, edel, groot, welvarend.

Het komiteit bedankt hiermede oprecht en van harte, al de ontwerpers en de uitvoerders die het hunne hebben bijgedragen om zoo iets éénigs mogelijk te maken.

Waar een wil is, is een weg. De toekomst hoort ons, omdat de anderen het leven missen.

N. B. — Toekomend jaar stroomt de bevolking der omliggende dorpen ter gelegenheid van zulke feesten naar hier.

Het komiteit biedt zijne verontschuldiging aan de bewoners van Ommegangstr., O.L.Vr. str., Brugstr., en andere straten. 't Was onmogelijk de aangeduide straten te volgen gezien, ingevolge de beslissing van het stadsbestuur, de lichtstoet te 11 u. moest binnen zijn.

Woensdag avond, 11 Juli.

Vanaf 8 uur zit de hof van 't Vl. Huis stampvol. 't Weer is prachtig.

«Eigen Leven» had een prachtig programma van samenzangen, alleenzangen, voordrachtstukken. De symfonie bracht er de geestdrift in, allen zongen.

Tusschenin legde A. Vandenberghe in korte bewoordingen de beteekenis van den dag vast en eindigde met een aansporing tot verder eendrachtig samenwerken.

De avond sloot met een krachtige, overtuigende «Vlaamsche Leeuw».

Vlaamsch Leven.

Deze week hadden we op de wijk «Boschmolens» een prachtig geslaagde meeting. Voor een hondertal toehoorders gaf A. Van den Berghe een klare duidelijke uiteenzetting over den toestand waarin we thans verkeeren, over de militaire wetsontwerpen, hun inhoud en hun beteekenis voor ons Vlamingen.

Natuurlijk kregen de kristen demokraten er duchtig van langs. 't Is wel verdiend, ten bewijze: deze week gaven ze een briefje uit waarin ze hun onmacht en hun woede ten toon spreiden. Hun eenig argument is, dat al die praatjes nog niet tot aan hun zolen reiken. Prachtig gevonden hé, een echt Siskes-argument. En ondertusschen nog eens een bewijs dat het alleen de waarheid is die kwetst.

Doch meteen zijn ze bezig hun volk te verraden. Zij alleen hebben heel den toestand in handen. Zullen er acht van hun mannen gevonden worden om de voorstellen te verwerpen? Neen, zij zijn gebonden, ze hebben hun beloften, hun volk, hun eigen Vlaamsch geweten verloochend om de dertig Judaszilverlingen.

Heel de Kath. Vl. Kamergroep, de Vlaamsche Demokraten inbegrepen, bestaat niet uit mannen maar uit gedekoreerde en gediplomeerde knechten. De dag der rekenschap zal toch eens komen, heeren.

Apothekersdienst.

's Zondags is maar eene apotheek open van stad. Apotheker van dienst: Michel Verhamme, Roeselaerestraat.

Droevig ongeluk.

Woensdag namiddag, 11 Juli, omstreeks vier uur, waren enkele jonge vrienden aan 't zwemmen in de steen-

ovenputten der Gebroeders Vanackere op de wijk Heye. Daaronder was de genaamde Od. Vancoillie, 14 jaar oud, zoon van Alidor, en Emma Sintobin.

Op een bepaald oogenblik waren de jongen vrienden verdwenen, en toen Maurice Samoye, rond zes uur in dezelfde put zijn voeten ging wasschen, vondt hij de kleederen van Alidor Vancoillie. Seffens werden opsporingen gedaan en werd het lijk van Od. Vancoillie boven gehaald. De gewone pogingen om er leven in te brengen werden gedurende 3/4 urs volgehouden zonder eenig voordeel.

Het lijk werd dan naar het doodenhuis van het ouderlingengesticht overgebracht.

De ouders werden in allerhaast voorzichtig verwittigd. Hunne droefheid is onbeschrijflijk.

Vele ouders zullen nu nog meer dan voorheen hunne kinders waarschuwen en hen het drentelen in de omgeving van wateringen ten strengste verbieden.

Dit droevig voorval heeft de heele wijk in verslagenheid gebracht.

—

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Lucienne Rigole, dochter van Florent en Elisa Noppe, Steenputje, 76b.

Charles Loontjens, zoon van Leo en Antoinette Persyn, Statiestraat, 28.

Roger Codron, zoon van Arthur en Helena Mestdagh, Hondekensm. 324.

Huwelijken:

Paulus Harteel, landb. 32 j. won te Stuyvekenskerke en Sylvie Geldof, landbouwster, 24 j., hier wonende.

Gerard Windels, houtbew. 26 jaar en Julia Goethals, bottienst. 22 jaar, beide hier wonende.

Oscar Dendooven, vlasw. 26 j. won. te Marcke en Jeanne Vandenberghe, bottienst. 24 jaar, hier won.

—

BERICHT. — Ter gelegenheid der nationale feesten zullen de bureelen van Burgerstand en Bevolking op Zaterdag 21 Juli gesloten zijn.

De Burgemeester,
C. STAES.

—

ARDOYE

Ook hier greep een welgeslaagde meting plaats. Ruim 80 man waren tegenwoordig en luisterden met alle aandacht naar den uiterst klare en boeiende uiteenzetting van A. Van den Berghe uit Iseghem.

Wie er was zag er België in zijn ware gedaante, zag er den toestand waarin we nu verkeeren uit een heel ander oogpunt, en zag er de houding der Kristen Demokraten ten klaarste mogelijk geteekend.

De Kristen Demokratische leiders die het verslag van hun gezondenen zullen vernomen hebben, zullen er maar weinig plezier aan beleefd hebben. Ja, Loontje komt vroeg of laat om zijn boontje.

Na de aanspraeak werden een groot getal nummers van de Mandelgalm verkocht, die de korte inhoud bevatten van 't geen dien avond gezegd werd.

Spreker maande allen aan in dezelfde lijn voort te werken. We zullen zorgen dat het zoo weze. Met moed vooruit.

Sociale Syndikale
KRONIJK

De leugenaars op heeterdaad betrapt.

De socialisten evenals de christenen trachten hun politieken winkel te doen draaien met syndikale aanvallen op menschen die Vlaamsch Nationaal denken, in 't bijzonder naar deze die in de politieke Vl. Nat. beweging actief optreden.

Alzoo is de heer Declercq in Rousselare het mikpunt van de laagste aanvallen. Om hun politieken winkel te dienen, worden de werklieden dezer firma verweten te werken aan schandalige hongerloonen.

Deze zonden dan ook naar de verschillende vakvereenigingen volgend schrijven:

Rousselare, den 12 Juni 1928.

Heeren,

Wij, het ondergeteekende personeel van de firma der gebroeders Declercq, T/S, protesteeren tegenover de leugentaal dat verscheidene leiders der syndikaten verspreiden in hunne bladen en vlugschriften, over de loonen betaald bij de frontersbazen.

Wij voelen ons hier beleedigd in ons eer van arbeider als ook van vakman.

U hebt de onbeschaamdheid te beweren als zouden wij werken aan hongerloonen, maar, wij integendeel verzekeren U dat geen enkel patroon van het bouwvak hier T/S loonen betaalt zooals wij verdienen.

Als U de moed hebt van eens een onderzoek te doen dan zijn wij bereid om eene toelating te vragen aan onze Patroon van eens de boeken te komen nazien om U de zekerheid van ons gezegde te bevestigen.

Wij hebben de eer ieder syndikaat T/S bekend te maken van ons schrijven, moest dit schrijven niet voldoende zijn, om de verdachtmaking te doen ophouden zullen wij Uwe leugentaal aan de muren der stad doen spijkeren om zoo doende de bevolking er kenbaar mede te maken.

Gelieft te aanvaarden, Mijne Heeren, de verzekering van onze hoogachting,

Het Personeel.

(Volgen de namen van 43 arbeiders).

Minstens dertig dezer werklieden zijn aangesloten bij het christen of socialistisch syndikaat zoodat de leiders, met hun neus in hun eigen vuil werden geduwd.

Intusschen kan iedereen leeren hoeveel de socialistische en christene demagogische argumentatie waard is.

—

Bij de textielbewerkers.

Onder de werklieden der firma Textile d'Iseghem brak Dinsdag l.l. de staking uit. De beweging is gericht tegen tal van misbruiken.

Het laatste bilan der firma laat echter toe te beweren dat geen misbruiken noodzakelijk zijn, om dan nog schoone winsten te verwezenlijken. We hopen dan ook dat weldra eene voor de werklieden gunstige oplossing zal bereikt zijn.

—

De staking bij Vanneste-Verwee te Deerlijk.

Tot nog toe mochten wij het antwoord van de patroonsfederatie op het voorstel van den heer Arbeidsopzichter niet vernemen.

—

Bij de schoenmakers.

Ondanks de ongunstige tijdspanne Juni-Oogst blijft er nagenoeg geen werkloosheid. Noemenswaardige geschillen deden zich in den laatsten tijd niet voor.

—

Pensioen.

Sommige patroons verzuimen het onderhoud van de pensioenkaarten, met het gevolg dat de werklieden hun kaart soms één of twee maand te laat ontvangen.

De werklieden moeten weten dat er voor hen en voor de maatschappij waarin ze aangesloten zijn nadeelen uit voortvloeien. Zij moeten bij hun patroon hun pensioenkaart eischen in den laatsten helft der maand waarin ze geboren zijn, om ze dan ten langste 10 dagen na het einde der maand in de maatschappij of te geven.

Dit geldt als bericht.

Wat is er met de amnestie op gang?

De liberale parlementaire groep vergaderde op bijna geheimzinnige wijze in een restaurant te Brussel.

De zitting duurde van 9 u. tot 2 u. 's morgens.

Indien onze inlichtingen juist zijn, ging de bespreking over een voorstel van amnestie, dat de regeering komt ineen te gooien en dat zij inderhaast zou willen doen stemmen vóór de militaire ontwerpen om voldoening te geven aan de Vlaamsche kristenen.

Deze amnestie zou de verjaring toekennen aan de voortvluchtigen, die dus zouden kunnen terugkeeren naar België.

Wat Borms betreft, zou men den koning vragen genade te verleenen, zoodat de regeering geen stelling zou dienen te nemen.

VARIËTEIT

«Goeden dag!» klinkt eer- en vrien-
[delijk
't Vlaamsche groetwoord, hier en
[daar,
Of 't een groot man, of 't een klein is
Of 't de koning zelve waar.

—

«Goeden dag dat geve u God!»
Zei men eertijds vroomgezind,
En het kind zei 't zijnen vader
En de vader 't zijnen kind.

—

«Goeden dag!» is 't woord des vre-
[den,
't Woord der vriendschap overal,
Maar wee hem die 't kreupelhertig
Tot den Vlaming zeggen zal!

—

«Goeden dag!» dat wordt een wapen
En hij voegt bij raad en daad
't Altijd moedig Vlamings herte
Dat naar recht en vrijheid staat!

—

«Goeden dag!» dat woord heeft
[Frankrijk
Eens te Kortrijk wel geleerd
En de Fransch bijt nog zijn knevels,
Als ge in 't Vlaamsch hem salueert.

—

Jefke moest ook te biechten en moeder zei hem naar zijn kamerken te gaan en daar zijn geweten te onderzoeken. Na een half uurken kwam het kerelken beneden.

— Moeder, zei hij, ik heb alles 't onderst boven gesmeten, maar ik heb op het kamerken niks gevonden!

—

M. Pimpelmans was ook blind. Jan was in dienst van baron van Mollegat, die er zich niet over te beklagen had omdat Jan te vertrouwen was, maar die daartegenover geen te beste opvoeding genoten hed. Zekeren dag had Jan een brief moeten dragen aan een vriend van den baron van Mollegat, m. Pimpelmans.

— Ehwel, Jan, vroeg de baron, hebt ge mijn brief aan m. Pimpelmans afgegeven.

— Ja, meneer, antwoordde Jan, maar ik geloof dat de sukkelaar, och arme, hem niet zal kunnen lezen!

— Wat? Waarom?

— Omdat hij blind is!

— Blind, sedert wanneer?

— Wel, terwijl ik voor hem in het salon stond, heeft hij mij wel vijfmaal gevraagd waar mijn hoed was... en ik had 'm op mijnen kop!

—

Woorden wekken
Voorbeelden trekken.

Wilt ge uw kinderen wel opgevoede menschen,, strijdende Vlamingen zien worden, geeft dan in alles het goede voorbeeld.

—

Treze Beze had ook nen steenzweer op haren rug en zij bij den dokter. Daar gekomen, sprak ze «Meneer ik heb nen steenzweer en hij doet toch zoo'n pijn!» Daarop ontkleedt ze zich om den zweer te laten zien.

— Ziet g'hem, meneer?

— Ja, kind, zei de oude man.

— En wat moet ik nu doen om er zoo spoedig mogelijk vanaf te zijn?

— Wel, meisje, hier naast de deur, bij den dokter gaan, want ik ben maar nen architekt.

Voor onze Boeren

Wenschen uitgedrukt door de Landbouwvereeniging «REDT U ZELVEN» op hun 1e jaarlijksch Kongres van Zondag 24 Juni 1928.

—

A. IN ZAKE BELASTINGEN:

1. Grondbelastingen: a) Vermindering der grondlasten en opcentiemen en vooral spoedige afschaffing der buitengewone grondbelastingen 1926-1930.

b) Vaststelling van het kadastraal inkomen dienende als basis der grondbelasting, en herziening der kadastrale waarde der gronden, in overleg met de bevoegde vertegenwoordigers der landbouwers.

c) Uitstel ven herziening van het kadastraal inkomen gedurende 25 jaar voor woeste gronden in akkergrond herschapen.

2. Belasting op roerende zaken en bedrijfsbelasting:

a) Voor-afneming op de bedrijfswinsten van een normaal loon voor den landbouwer en zijn echtgenoote en toepassing daarop van de loontaks, alvorens wordt overgegaan tot heffing der belasting op de bedrijfskapitalen en de bedrijfsbelasting.

b) Berekening van het inkomen van het aangewend bedrijfskapitaal tegen een rentevoet in verhouding met de verwezenlijktewinsten.

c) Heffing van eene belasting op beurs- en andere speculaties, voor de speculateurs verplichtende boekhouding.

3. Supertaks: Radikale afschaffing van de supertaks.

4. Onrechtstreeksche belastingen:

a) Gelijkheid van behandeling voor de landbouw met de andere bedrijven.

b) Spoedige afschaffing van de uitvoertaksen als hoogstnadeelig voor den afzet onzer produkten in het buitenland.

c) Gelijke behandeling bij toepassing der overdrachttaks op inlandsch en vreemd vervroren vleesch.

d) Afschaffing der overdrachttaks op het inlandsche vee bij noodslachting, evenals op de inlandsche granen.

5. Algemeene Belastingen:

a) Vereenvoudiging van alle belastingen en taksen door dezelve zooveel mogelijk bij de bron te heffen.

b) Klaarheid en nauwkeurigheid in de belastingbiljetten.

—

B. IN ZAKE WATERWEGEN:

1. Strenge kontrool der regeering op de reiniging der grachten en beken, ten einde de afwateringen te bevoordeeligen. De noodige werken dienen uitgevoerd door Staat, Provincie en Gemeente en op hun kosten.

2. Afschaffing van alle dammen die den waterstand hoog houden en schuld zijn dat de landerijen niet genoegzaam kunnen afwateren of verzuren, als watermolens, sassen en andere. Zullen alleen toegelaten worden: de waterstanden, die geene schade berokkenen.

3. Ingeval afschaffing der watermolens, vergoeding voor eigenaars en uitbaters. In geval van verlaging van den waterstand door het plaatsen van turbunes, toelagen voor het plaatsen derzelve.

(De uitgegeven gelden tot vergoedingen of toelagen kunnen ingewonnen worden door de hoogere grondlasten der verbeterde gronden).

—

C. IN ZAKE PACHTWETGEVING

1. Duur van de Pacht: Minimumgeldigheidsduur van negen jaar, met recht van den huurder de pacht te doen ophouden na het 3e of het 6e jaar.

Aan partijen dient echter de mogelijkheid gegund bij vastgesteld akkoor een einde te stellen aan de pacht vóór afloop van den termijn in volgende gevallen:

a) onteigende gronden; b) bouwgronden of gronden voor industrieel gebruik bestemd; c) gronden verhuurd aan werkpersoneel; d) persoonlijk gebruik.

2. Opzeggingstermijn: Twee jaar vóór het verstrijken van den vervaldag van den den pachttermijn.

3. Vrijheid van bebouwing voor wat aangaat het aanwenden van meststoffen (uitzondering voor den stalmest); de vruchtafwisseling; het gebruik van de opbrengsten der hoeve uitgezonderd voor stroo tijdens het laatste pachtjaar.

4. Vergoeding aan den uittredenden pachter: de uittredende pachter zal vergoeding genieten voor stroo, navetten, plant- en zaaigoed door hem besteed aan gewassen door den intredenden pachter te oogsten.

Ook voor verbetering van gronden (draineeren), wegen, gebouwen, aanleggen van omheiningen, beplantingen door hem uitgevoerd en dit onder zekere voorwaarden en binnen bepaalde grenzen.

Op zijne beurt zal de huurder gehouden zijn tot betalen van schadevergoeding aan den eigenaar voor alle schade welke hij aan 't gehuurde goed berokkent, zooals: vervuilen der gronden, verwaarloozing van wegen en waterloopen, vervallen van gebouwen.

5. Vaststellen van den pachtprijs: Een bijzondere wetsregeling betrekkelijk de bepaling der pachtprijzen door 'n plaatselijk komiteit samengesteld uit: 2 landbouwers; 2 eigenaars; de vrederechter.

6. Rechtvaardige regeling van de verhuring der landelijke goederen, behoorende aan Openbare Besturen: Verbod van openbare verpachting derzelve. Voorrecht voor uittredende pachters aan een pachtprijs, vastgesteld door voormelde commissie.

Het Belgisch Landbouwbedrijf

De heer F. Van den Eynde, het Kamerlid voor Brussel, geeft de volgende cijfers op voor den Belgischen landbouw in het jaar 1927.

Er was grootere uitvoer dan invoer, voor graan en dit tot een bedrag van ruim 3.000.000.000 fr., — hetzelfde voor fruit, ongeveer 60.000.000 fr. (het land importeert immers veel vreemd fruit: voor ongeveer 130 millioen appelsienen en 85 millioen kokosnooten), voor rundvee ongeveer 50.000.000 fr., voor vleesch ongeveer 251.000.000 fr., voor zuivel ongeveer 200.000 000 fr. (de invoer van natuurboter wordt geschat op 30.000.000 waartegen een reeds iets hoogere uitvoer van Belgische natuurboter staat).

Er is een export-overschot ten gunste van België voor groenten, ruim 100 millioen fr., voor planten en bloemen ruim 75.000.000 fr., voor paarden ruim 85.000.000 fr., voor klein vee: konijnen, duiven, pluimvee, van 20 millioen fr.; van eieren, voor niet veel minder dan 400 millioen fr.

Men ziet, wat de nieuwe handel in eieren is gaan beteekenen na den Wapenstilstand. De eieren-export schijnt ten andere z'n hoogtepunt te hebben bereikt ten gevolge van de mindere kwaliteit die men was gaan leveren. — De Belgische Boerenbond heeft het gevaar van verdringing van de buitenlandsche markten tijdig ingezien en heeft maatregelen getroffen om den internationalen kooper de noodige waarborgen te geven; — de eieren worden nu vooraf gekeurd.

De handel in paarden heeft merkelijk afgenomen. De uitvoer van aardappelen overtreft den invoer met ongeveer 80.000 ton.

Alles samen genomen, is er voor de voeding, enz., van de Belgische bevolking, op grond van de totale cijfers, een tekort van 3 milliard.

Autobusdienst tusschen Ingelmunster en Roeselare

Zon- en feesdagen alléen

Iseghem Statie	7,11	7,56	8,41	9.26	10,11	10,56	11.41	12,26	13.11	13.56	14,41	15,26	16,11	16.56	17.41	18.26	19,11	20,11	20,41	21,26	22,11	2[illegible]6
Iseghem Post	7.13	7,58	8.43	9.28	10,13	10.58	11.43	12,28	13,13	13,58	14,43	15,58	16.13	16,58	17.43	18,28	19,13	20,13	20,43	21.28	22,13	22 58
Iseghem Abeele	7.17	8,02	8.47	9.32	10,17	11,02	11,47	12.32	13,17	14,02	14,47	11,32	16,17	17,02	17,47	18,32	19,17	20,17	20,47	21,32	22,17	3 02
Roeselare Statie	7,30	8,15	9,00	9,45	10,30	11,15	12,00	12,45	13,30	14,15	15,00	15,45	16,30	17,15	18 00	18,45	19,30	20,30	21,00	21,45	22,30	23,15
Roeselare Statie	7,45	8,30	9 15	10,00	10.45	11,30	12,15	13,00	13,45	14,30	15.15	16,00	16.45	17,30	18 15	19,00	19,45	20,30	21,15	22,00	22,45	23,15
Iseghem Abeele	7,58	8,43	9 28	10,13	10,58	11,43	12 28	13.13	13,58	14,43	15 28	16,13	16,58	17,43	18,28	19.13	19,58	20,43	21,28	22.13	22 58	23 43
Iseghem Post	8,02	8,47	9,32	10,17	11,02	11,47	12 32	13,17	14 02	14,47	15,32	16 17	17 02	17.47	18,32	19,17	20,02	20.47	21.32	22,17	23,02	23,4
Iseghem Statie.	8,04	8,49	9,34	10,19	11,04	11,49	12,34	13 19	14,04	14,49	15 34	16,19	17,04	19,49	18,34	19,19	20,04	20.49	21,34	22,19	23,04	23,

Stilstand op aanvraag: Emelghem-Dam (St Cecilia) — Iseghem-Pate sklooster — Cachtem-Statie — Rumbeke-Albertstraat en Vierweg.

OPMERKINGEN:
1.) 50 centemen opslag voor iedere stilstand buiten de aangeduide standplaatsen.
2) Na 10 uren 's avonds zal de prijs verdubbeld worden voor nachtdienst.

GROOTE MEETING

Ward Hermans spreekt te Kortrijk in het lokaal "Helpt Elkander", Casinoplaats, op Maandag 16 Juli, om 7 uur 's avonds.

Onderwerp: Tegen de Militaire Wetsontwerpen.

Alle Vlamingen en Demokraten moeten op post zijn!

Tegenspraak gewenscht.

Nieuwe gerestreerde Uitgave
DER
VOLLEDIGE WERKEN
VAN
Hendrik CONSCIENCE
schoone boekdeelen in octavoformaat

Het volledig stel 58 boekdeelen in eens genomen, 40 fr.

Ie REEKS. — INGENAAID 5 FR.

1. **De omwenteling van 1830,** 139 blz.
2. **Een slachtoffer der moederliefde: Eene stem uit het graf,** 143 blz.
3. **Mengelingen:** De zending der vrouw; Het boetende meisje; De moordenaar; De maagd van Vlaanderen; De brandende schaapherder; De grootmoeder. 113 blz.
4. **Baas Ganzendonck,** 142 blz.
5. **De loteling,** 149 blz.
6. **De baanwachter,** 126 blz.
7. **Eene O te veel,** 132blz.
8. **Wat eene moeder lijden kan: Redevoeringen,** 128 blz.
9. **Siska van Roosemael; Hoe men schilder wordt,** 127 blz.
10. **Eene welopgevoede dochter,** 118 blz.

IIe REEKS. — INGENAAID 6 FR.

1. **Eene gekkenwereld,** 155 blz.
2. **Menschenbloed,** 169 blz.
3. **Eene verwarde zaak,** 180 blz.
4. **Een zeemanshuisgezin; De dichter en zijn droombeeld; Eene uitvinding des duivels,** 166 blz.
5. **De keus des harten,** 170 blz.
6. **De gierigaard,** 164 blz.
7. **Moeder Job,** 167 blz.
8. **Graaf Hugo van Craenhove,** 172 blz.
9. **De plaag der dorpen,** 175 blz.
10. **Lambrecht Hensmans,** 163 blz.
11. **De ziekte der verbeelding,** 175 blz.
12. **De twee vrienden; Rikke-tikketak,** 171 blz.
13. **Een goed hart; Houten Clara,** 183 blz.

IIIe REEKS. — INGENAAID 7 FR.

4. **Batavia,** 268 blz.
5. **De boerenkrijg,** 307 blz.
6. **Everard T'Serclaes,** 264 blz.
7. **Valentijn,** 271 blz.
8. **Geschiedenis mijner jeugd,** 310 blz
9. **De jonge dokter,** 310 blz.
1. **De arme edelman,** 188 blz
2. **Avondstonden,** 197 blz.
3. **Bavo en Lieveken,** 195 blz
4. **Het wonderjaar,** 195 blz
5. **Het geluk van rijk te zijn,** 185 blz.
6. **Koning Oriand: Blinde Rosa.**
7. **Gerechtigheid van hertog Karel,** 195 blz.
8. **De minnezanger,** 187 blz.
9. **Schandevrees,** 190 blz
10. **Het wassen beeld,** 255 blz

Ve REEKS. — INGENAAID 9 FR.

1. **De geldduivel,** 322 blz.
2. **De burgemeester van Luik,** 347 blz
3. **Simon Turchi,** 320 blz.
4. **Bella Stock,** 317 blz.
5. **Geld en adel,** 315 blz.
6. **De burgers van Darlingen,** 321 blz
7. **De koopman van Antwerpen,** 377 blz.
8. **Levenslust,** 378 blz.
9. **Het goudland,** 348 blz.
10. **Het ijzeren graf,** 317 blz.
11. **De oom van Felix Roobeek,** 315 blz
12. **De schat van Felix Roobeek,** 316 blz.

VIe REEKS. — INGENAAID 10 FR.

1. **Eenige bladzijden uit het boek der natuur,** 294 blz.
2. **De kwaal des tijds,** 283 blz.
3. **Moederliefde,** 280 blz.

VIIe REEKS. — INGENAAID 12 FR.

1. **De Leeuw van Vlaanderen,** 428 blz
2. **Hlodwig en Clothildis,** 483 blz. 207 blz.
1. **De kerels van Vlaanderen,** 536 blz.
2. **Jacob van Artevelde,** 555 blz.

BEVREDIGING
GELUK GENOEGEN
zijn uw deel op de avonden dat ge geniet van
LOBBE EN SEFA
een wonderlijk geestig boek over twee Vlaamsche kinderen en al hun lief en leed. De Antwerpsche Volksromantiek, de kermis, de haven, de vorsteltent, heel het land van Breughel en Pallieter in een kleur en lijn die u nimmer vergeten zult. De illustrijt gebied ooit werd gemaakt. Vraagt het nog vandaag aan uw boekhandelaar. Met LOBBE EN SEFA komt een boek in uw boekenkast, dat er niet meer uit zal verdwijnen.

Ingenaaid fr. 20. Gebonden fr. 28. LOBBE EN SEFA zullen u vertrouwd worden als uw beste vriendjes!

«DE SIKKEL», Kruishofstraat. 223 Antwerpen.

—

In de uitgeverij EXCELSIOR verscheen:

A. DE COENE, *In 's Konings dienst.* Prijs 5 fr.

Dr Raphaël RUBBRECHT
Begrippen over Ontleedkunde en Verrichtingsleer (2e druk) Prijs 5 fr.

E. H. A. MONNI
Geest van den Heiligen Joannes Baptista Vianney, Pastoor van Ars Prijs 4,55 fr.

RENÉ DE CLERCQ.
Een Wijnavond bij Dr Aldegraaf. 18 fr.
Te Lande 16 fr.

—

KLEUR- EN TEEKENBOEKEN.

Rood en Blauw, kleurblok fr. 4,50
De Briefkaartenschilder, reeks van 4 boeken. Per deel 3,—
Mijns Teekenboek, reeks van 4 boeken per deel 1,80
Briefkaartenkleurboeken, per deel 1,80

SPROETEN
verdwijnen gewaarborgd door
Crême Splendid
Prijs 12 fr.
Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

ECZEMA
huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van
Cadeline-zeep
Te koop in alle apotheken.
ISEGHEM: Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG
VLAAMSCH HUIS ISEGHEM
Verzekert tegen Ziekte, Invaliditeit, X-stralen, Opereratie, Geboorte, Sterfte
En telt reeds meer dan 2000 leden
WEES OOK VOORUITZIENDE!

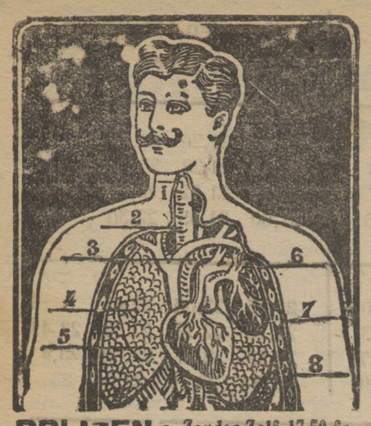

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor

brouwerij "De Arend,,

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !

UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt
zij de maag nooit vermoeien. [hebben.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM
ROESELAERESTRAAT, 28

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen. telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt !

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken.
Groote keus van Spekken, escence, acidulé, forré.
Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere - uyck

Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote kens van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

IDUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman
Brugstraat, 2 Iseghem
(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

PIANOS

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.
Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roeland» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolade, bisschuiten, bonbons, speelgoed, enz.
Koud buffet, enz., enz.
Verhuring van gemeubelde kamers en keukens.
Stalling voor motos en velos kosteloos.
Eenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedekens, en dweilen.
Verkoop aan fabriekprijs.

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT
Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois

Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

—

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.
Dweils, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.
Het huis gelast zich met herstellingen.

KORTRIJKSCHE BOUW- EN YPOTHEEKKAS

BUREEL :

Groote Markt, 1, Kortrijk

Spreekdraad 382. Spreekdraad 382.

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN
over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoeven in Frankrijk.
OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.
— ALLERHANDE VERZEKERINGEN —
Brand - Leven - Ongevallen
GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.

Voor uwe Drukwerken

wendt U tot de Drukkerij " Volksverheffing „

Onderwijsstraat, 14, Aalst

Men gelast er zich met al wat het vak betreft : Boeken, aanplakbrieven, omzendbrieven, strooibrieven, allerhande handelswerk, enz.
Pracht- en gewoon drukwerk, in een of meer kleuren